

DIGITAAL NETWERKFORUM DE IDEALE WERELD REGIO PLANTREKKERS

Jeugdhulp

Opgroeien

IDROPS

Agenda digitaal netwerkforum 3 mei 2023

Deel 1: algemene stand van zaken van het project in onze regio

- Kaderen project en proces
- Traumasensitief werken
- Atelierwerking
- Zinplekken

10 min pauze – wissel naar breakout rooms

Deel 2: workshop per thema

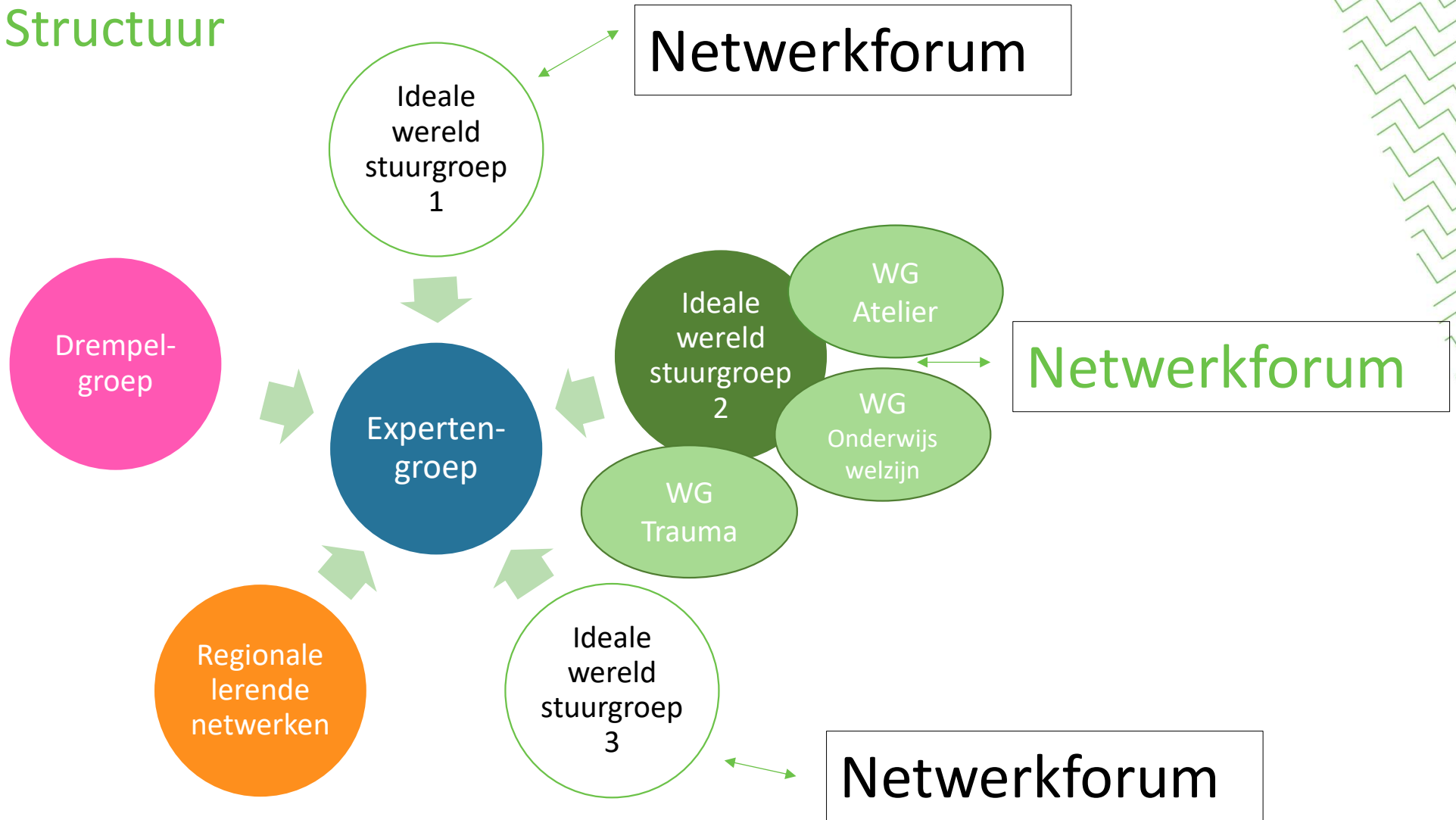

Het Ideale Wereld project in een 'notendop'

- Startschot 2021: 'Oproep gedeelde verantwoordelijkheid en de ideale wereld'
- Experimenteren met manieren om te groeien naar meer continuïteit in trajecten van kinderen en jongeren in een residentiële setting.
- Samen 'buiten de lijntjes kleuren'

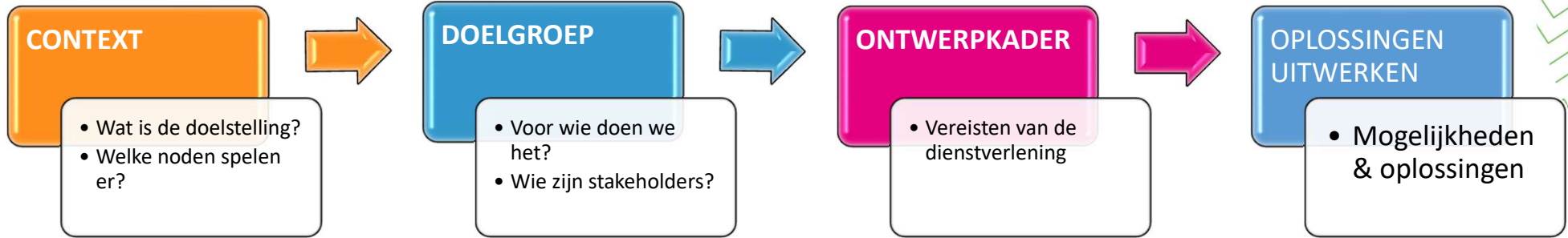

Structuur

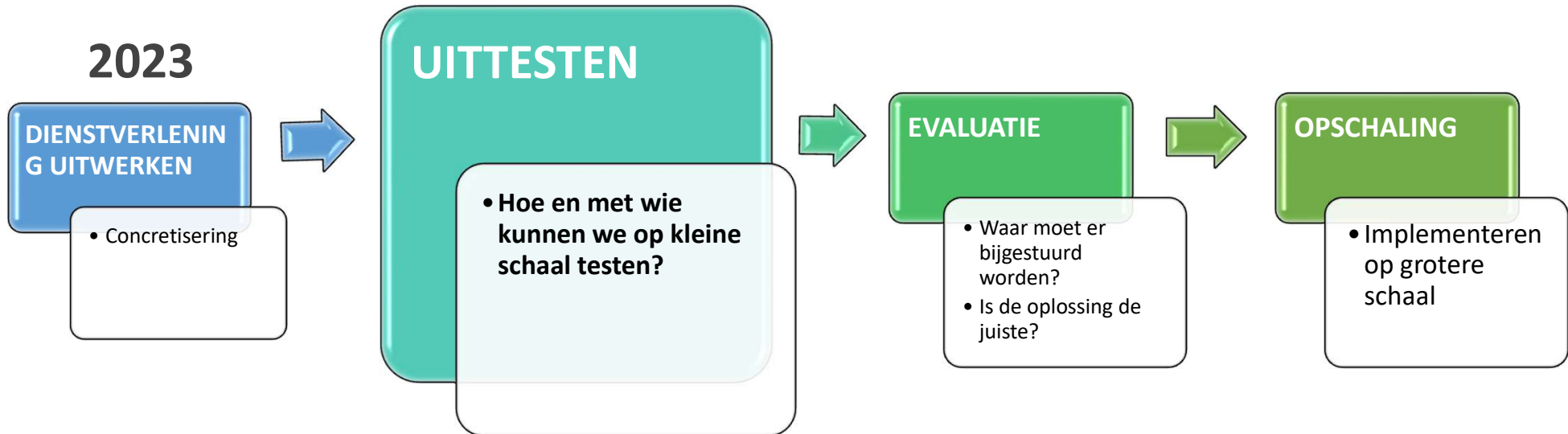

Het proces

2022

2023

3 Bouwstenen

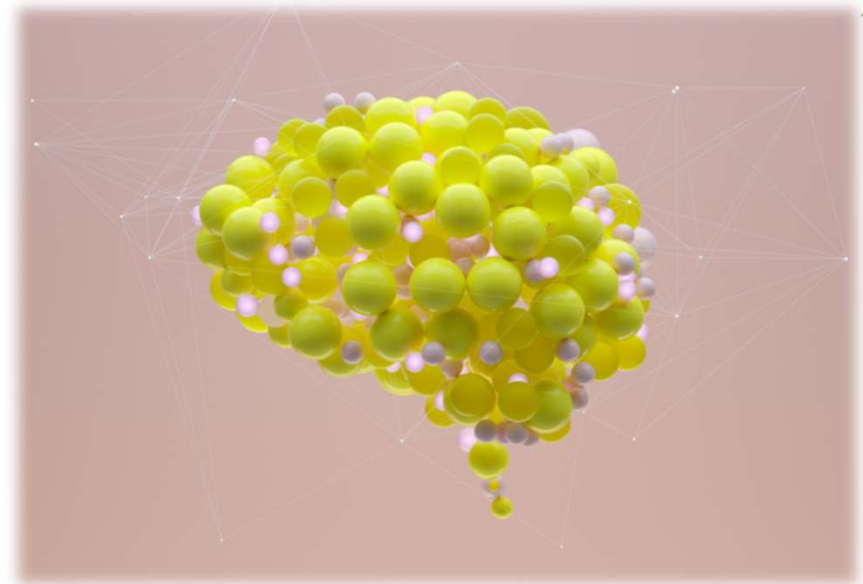
Traumasensitief werken

Vormingstraject rond traumasensitief werken opzetten

Doel is een **gemeenschappelijke taal en visie** ontwikkelen: met dezelfde bril naar trauma en sociaal emotionele ontwikkeling kijken en de **mindset wijzigen**

- Ondersteuning op maat van onze jongeren aangepast aan hun ontwikkelingsniveau
- Praktische handvaten en tools voor begeleiders in de praktijk

Inhoudelijke uitwerking vormingsaanbod door:

Traumasesitief werken

Vormingstraject rond traumasensitief werken opzetten

1 vormingsreeks bestaat uit 4 halve dagen theorie en oefenen + 4x/ jaar intervisie

Dag 1

- Wat is trauma?
- Wat gebeurt er in de hersenen?
- **Neurosequentieel model** Bruce Perry
- Window of tolerance

Dag 2

- **Seo**
- Op welk ontwikkelingsniveau bevindt een kind zich?
- Hoe kan je je als begeleider hiertoe verhouden?
- Wat vraagt dit van mijn leefgroepklimaat

Dag 3

- **Neuro-de-escalatie**
- Wat doet trauma in je lichaam? Wat heb je nodig om te zakken?
- Hoe kan je als hulpverlener handelen
- Zelfbewust zijn/zelfregulatie
- Link GV en NA

Dag 4

- **Zelfzorg**
- Zelfbewustzijn/zelfregulatie
- Rol/kracht van je team
- Mentaliserend denken
- **Verbinding en herstel**: vertaalslag naar ouders en het netwerk

Traumasesensitief werken

Ambassadeurs

Sluiten aan bij de basisreeks + maandelijks intervisie/supervisie

Dag 1

- Wat is trauma?
- Wat gebeurt er in de hersenen?
- **Neurosequentie model B. Perry**
- Window of tolerance

Dag 2

- **Seo**
- Op welk ontwikkelingsniveau bevindt een kind zich?
- Hoe kan je je als begeleider verhouden?
- Wat vraagt dit van mijn leefgroepklimaat

Dag 3

- **Neuro-de-escalatie**
- Wat doet trauma in je lichaam? Wat heb je nodig om te zakken?
- Hoe kan je als hulpverlener handelen
- Zelfbewust zijn/zelfregulatie
- Link GV en NA

Dag 4

- **Zelfzorg**
- Zelfbewustzijn/zelfregulatie
- Rol/kracht van je team
- Mentaliserend denken
- **Verbinding en herstel:** vertaalslag naar ouders en het netwerk

Dag 5

- Vasthouden binnen de organisatie
- Verdieping rol/kracht team
- Mentaliserend denken levendig houden
- ...

Traumasesensief werken

Timing en kostenraming

Timing:

Raming kosten:

- Per reeks +/- 6000€

Atelierwerking

Wat is atelierwerking?

- Een **intersectoraal interprofessioneel** team met expertise binnen en buiten jeugdhulp
- Via atelierwerking creëren we een setting waar we elkaar **ontmoeten en de dialoog** met elkaar mogelijk maken
- Elke voorziening wordt (meer) **fluïde** t.v.v. de noden van kinderen / jongeren / gezinnen. Elke organisatie is bereid om elders versterkend 'buiten' te komen en versterking 'binnen' te laten.

Atelierwerking

Werkingsprincipes

Werkingsprincipes = hoe organiseren we ons 'samenwerken'

- Maandelijks samenkomen referentiepersonen om atelier vorm te geven
- Dialogische sessie als basis van atelierwerking
- Winst zit in het proces, niet altijd in de vorm van hulp inzetten vanuit een andere organisatie
- Online tool: Samen 1 plan [Samen1Plan - Samen1plan](#) als samenwerkingsplatform voor het plan
- ...

Atelierwerking

Ankerpunten

Ankerpunten = mogelijke interventies waarop atelierwerking steunt i.p.v. te werken met een 'vast' stappenplan in een vaste procedure

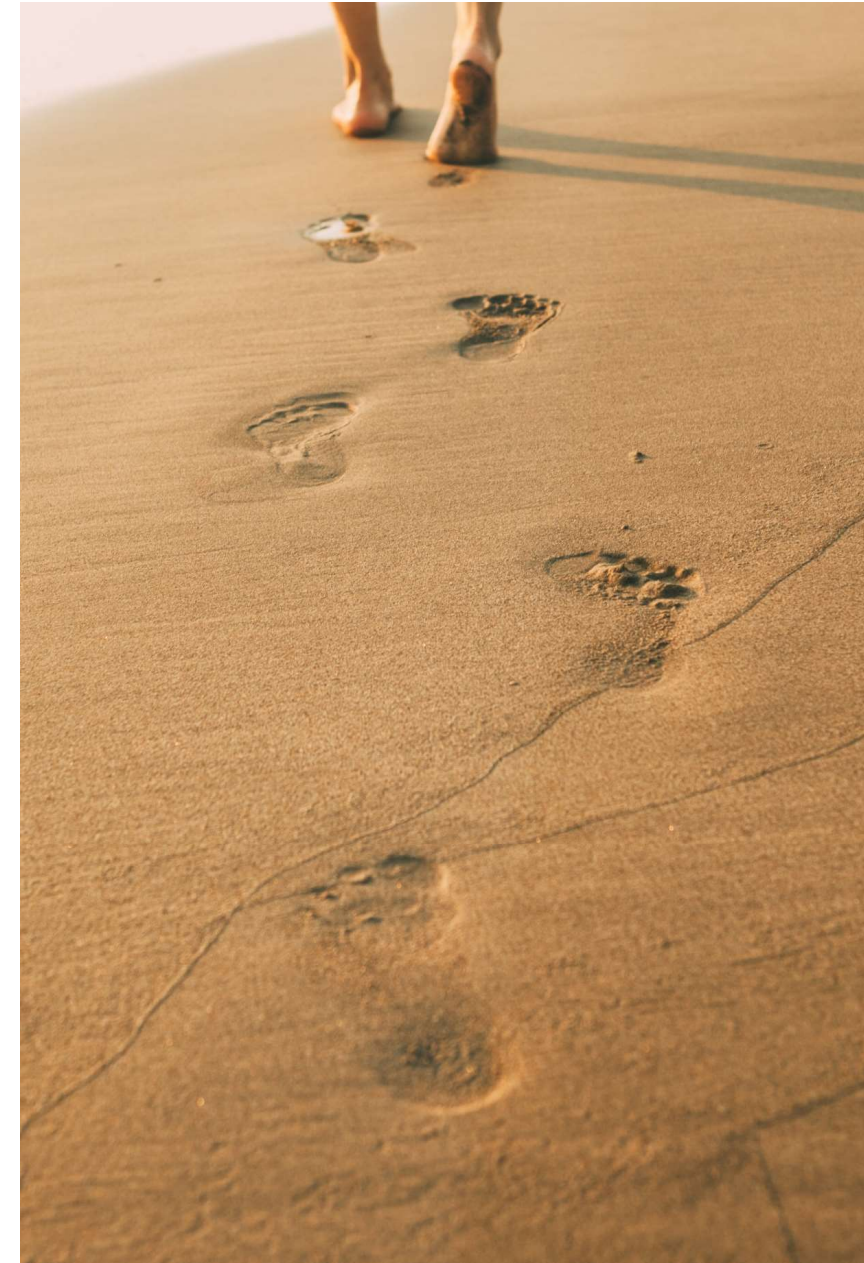
- Starten vanuit vraagverheldering: Aanmelding niet via een aanmeldfiche
- Beweging kan ontstaan in het voortraject waardoor we niet overgaan tot atelier
- Geanonimiseerde casus verspreiden van waaruit kan deelgenomen worden aan een ateliertafel
- Indien het komt tot een ateliertafel wordt er een samenwerkingsplan opgemaakt

Atelierwerking

Vervolgstappen

- 1ste ateliertraject van start (doel: 3 voorjaar, 3 najaar)
- Verkennende gesprekken in leefgroepen en met jongeren door plancoördinator
- Referentiepersonen gaan in hun organisatie aan de slag om atelierwerking zichtbaar en kenbaar te maken bij leefgroepbegeleiders en jongeren
- Eventuele casussen ⇨ Benny contacteren
- Samen met Cachet op zoek naar een passende vorm om atelierwerking toe te lichten aan en verder vorm te geven met jongeren

Atelierwerking

Proefperiode

Atelier = experiment

- Opbouw gaandeweg **onderbouwen en documenteren** door:
  - feedbacklussen te installeren
  - werkzame factoren maar ook drempels in kaart te brengen
  - monitoren van indicatoren
- **Doelgroep en 'aanmelden'** = afgebakend in deze fase
  - Richtleeftijd 10 – 14 jaar
  - Residentiële voorzieningen regio Plan-Trekkers

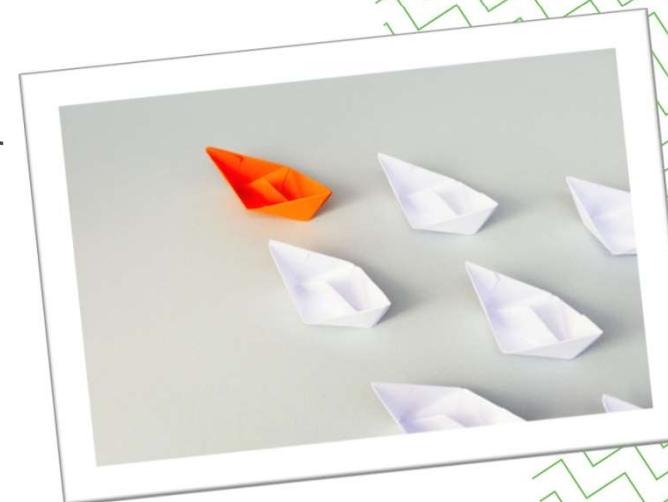

Atelierwerking

Rollen

- **Plancoördinator:** ‘De verbindende figuur die het mogelijk maakt dat er met elkaar gesproken wordt en zet in op dialoog door:
  - Aan vraagverheldering te doen met de casusinbrenger, jongere, netwerk, leefgroep
  - Referentiepersonen samen te brengen (tot ateliertafel)
  - Samenwerkingsplan opmaken en uitnodigen tot evalueren en bijsturen
- **Referentiepersonen:** ‘Samen weten we meer’, zij zijn de dragende en stuwende kracht van atelierwerking. Dient een voldoende gevarieerde en grote poule te zijn om samen de situatie te ontginnen
- **Uitdaggers:** personen met een andere kijk, los van connectie met jeugdhulp

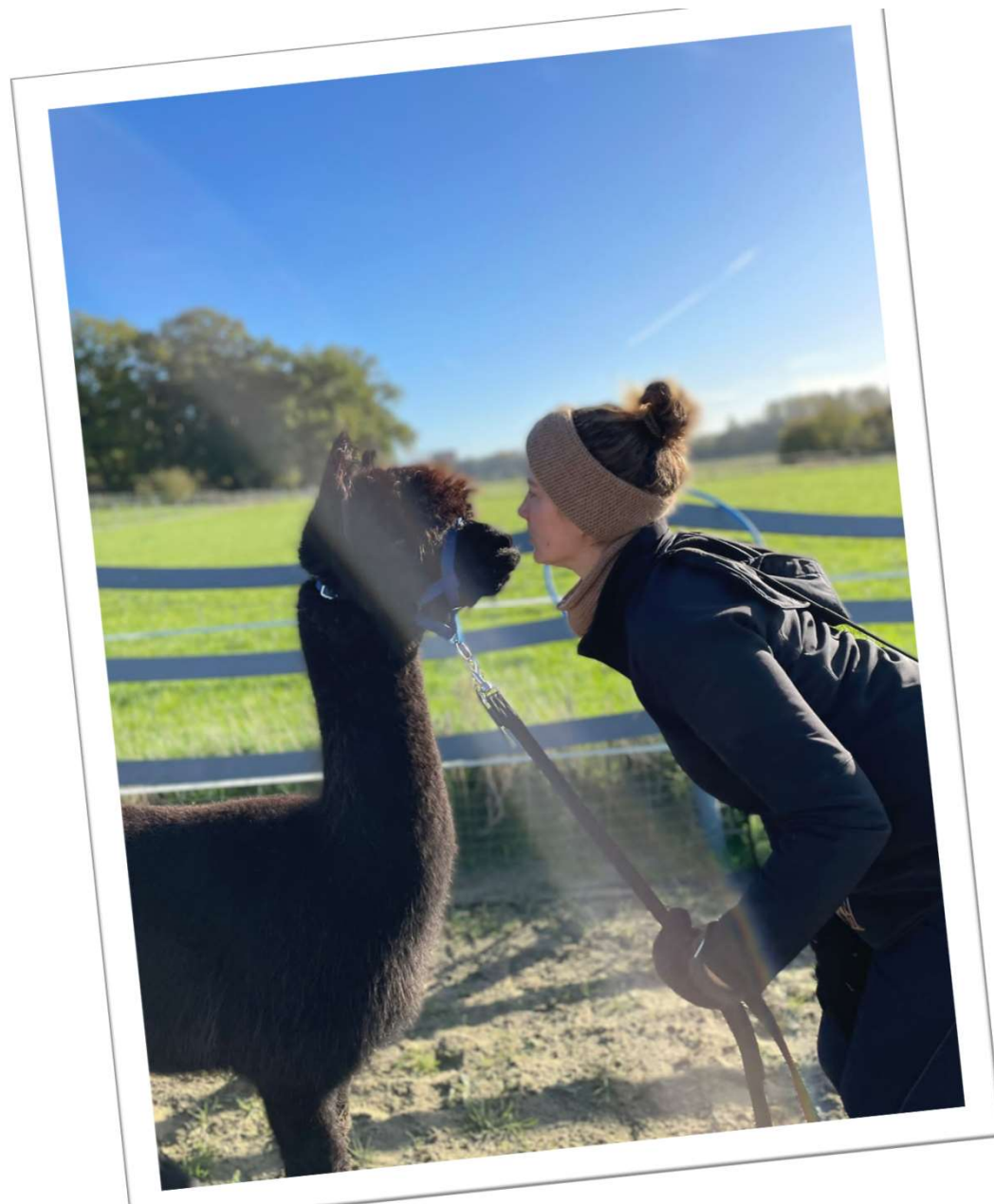
Atelierwerking

Financieringsvoorstel

- Werken met **zorgbudgetsysteem** met een maximaal bedrag per traject o.b.v. **zorgplan** bepalen hoe zorgbudget besteed wordt
- Maximaal naar de jongere/het traject, minimaal naar personeelskosten
- Geen 'zitpenningen' referentiepersonen

Zinplekken

Op 't Heeseinde

Zinplekken

Wat is een zinplek?

Een 'ademplek' die veiligheid en rust brengt, die verbinding stimuleert, waar een (vrijblijvend) aanbod van inspirerende activiteiten is om terug 'zin te geven'.

Zinplekken

2 luiken

1. Een regionaal samenwerkingsverband van zinplekken
2. De 'zinplekfilosofie' integreren in een leefgroep

Zinplekken

Luik 1 samenwerkingsverband – rol afstemmingregisseur

Afstemmingsregisseur (50%) aangeworven die als brugfiguur:

- initiatieven **verbindt** en de uitbouw van een **netwerk ondersteunt**
- vervolg **ontmoetingsmoment(en)** voor zinplekken uitwerken
- **noden en behoeften van jongeren** die (tijdelijk) niet thuis wonen en tijdelijk niet naar school kunnen gaan **in kaart brengen**
- **aanspreekpunt** voor scholen, CLB's etc. en voor ad hoc vragen van voorzieningen naar kortdurende en langdurige dagbesteding

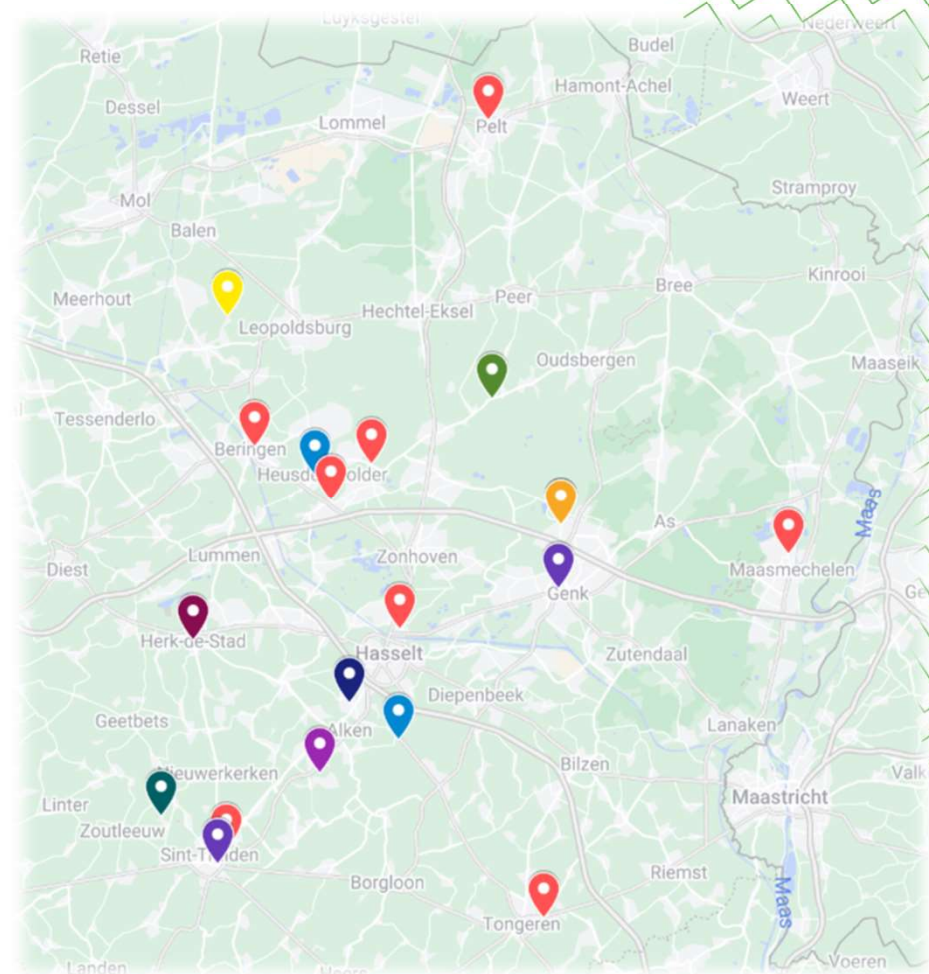

Zinplekken

Samenwerkingsverband van zinplekken uitbouwen

Eerste stappen gezet:

- **Live en online ontmoetingsmoment jan/feb**
- Vervolg **ontmoetingsmoment(en)** voorzien om in te zetten op:
  - Netwerkvorming
  - Gedeelde visie
  - Wederzijdse noden/behoefte
  - Werkzame factoren/drempels verkennen
- Verbindingen zoeken met andere netwerken en partners:
  - Steunpunt groene zorg
  - De Poule
  - ...

Zinplekken

Volgende ontmoetingsmoment

UITNODIGING
NETWERKMOMENT ZINPLEKKEN
23 mei 2023

***A Cup of
Chances***

**NETWERK, DA 'S
STERK WERK!**

IDROPS

Jeugdhulp

Zinplekken

Noden en behoeften van jongeren in kaart brengen

- Onderzoeken wat jongeren belangrijk vinden
- Welke werkzame factoren of drempels zij ervaren
- Wat kunnen zinplekken betekenen in het voorkomen van trajecten die 'vastlopen' – duurzamer en preventiever inzetten
- Hoe terug komen tot activering en verbinding school, ruimere leefwereld,...

Zinplekken

Aanspreekpunt

- Voor partners binnen voorzieningen – werk in de praktijk
- Voor scholen, CLB's,... (vanuit de geselecteerde casussen en in afstemming met leerrecht)

Good practices ontwikkelen

Doel is rond een aantal jongeren een traject op te zetten in samenwerking met het zinplekken netwerk.
Dit vanuit:

- Koppeling atelierwerking
- Kennismaking met begeleiders en jongeren in voorzieningen in het werkingsgebied (regio Plan-Trekkers in eerste fase)

Zinplekken

Luik 2 zinplekfilosofie integreren in leefgroepwerkingen

Quotes Prof. dr. J. Masschelein*:

*“Pedagogen leiden kinderen niet naar een welbepaald doel, maar **naar een welbepaalde plek.**”*

*Bron: Masschelein, J. (2012, 18 juni). *Waar staat de jeugd in 2020? De nood aan 'pedagogische plekken'*. Tekst van een lezin voor het Staten Generaal Bijzondere Jeugdzorg in het Vlaams Parlement

Quote 1 Jan Masschelein

(...) In opvoeding gaat het om **vrije tijd**, men is pedagogisch werkzaam wanneer men **vrije tijd** maakt.

Experten en deskundigen hebben eigenlijk geen vrije tijd. Hun tijd is die van de ontwikkeling, of het groeien. Dat wil zeggen het is tijd die bepaald is, die een bestemming heeft en die men ook zo precies mogelijk tracht te bepalen (bijv. in fasen die geschikt zijn voor dit of dat, of fasen die tekenen zijn van dit of dat, of als groeifasen, leerfasen, etc.). Dat drukt zich onder meer uit in de gedachte dat „men er op tijd bij moet bij zijn“, „dat men preventief moet werken om te voorkomen“, of „dat het al te laat is, dat men vroeger had moet komen, dan had men er nog iets aan kunnen doen“, of dat er allerlei middelen zijn om te diagnosticeren waar men staat, hoe ver men is, etc.

De pedagoog of de opvoeder daarentegen is diegene die tijd maakt waar er geen tijd (meer) (te verliezen) is, tijd maakt niet om met zichzelf maar om met iets buiten zichzelf (de wereld) bezig te zijn.

Quote 2 Jan Masschelein

Het gaat om het scheppen van plekken waar we met de jongeren kunnen spreken, waar we ze laten spreken, en waar we zelf ook spreken (in eigen naam, en niet in naam van het belang van de andere, waardoor we onszelf buitenspel houden) en daarmee ook iets tot spreken kunnen brengen, maken dat het kan aanspreken. De Jeugdhulp zou dan bij uitstek ook een plaats kunnen zijn waar de samenleving en de maatschappelijke orde zelf in het spel is.

Vaak zien we opvoeding/vorming als doelgericht en als het bieden van bestemming. Dat betekent dat volwassenen zeggen wat kinderen of jongeren (zouden) moeten of kunnen doen of beter zouden doen. Maar opvoeding is niet zeggen wat jongeren moeten doen, maar maken dat de wereld (de dingen, de woorden, de praktijken) hen iets kan zeggen, hen kan aanspreken.

Quote 3 Jan Masschelein

Als men de pedagogische verantwoordelijkheid zo invult, dan is het duidelijk dat men voor zover men pedagogisch bezig wil zijn zich (1) ook vooral aan zichzelf moet werken, dat wil zeggen, het eigen verlangen naar zekerheid en de eigen bedoelingen met kinderen of jongeren tijdelijk moeten opschorten of uitschakelen, (2) dat men uitgaat van de gelijke bekwaamheid en (3) dat men zelf probeert te belichamen wat men zegt, dat men zelf de zorg voor de wereld (voor de dingen, de praktijken) belichaamt.

Een opvoeder is verantwoordelijk voor het kind én voor de wereld. Het is door het opnemen van verantwoordelijkheid voor de wereld dat men de dingen tot spreken kan brengen zodat ze het kind kunnen interesseren en vormen. En dat is maar mogelijk door zorg te besteden aan de eigen verhouding of de eigen omgang met de dingen en daarin die liefde voor de wereld te tonen.

Zinplekken

Luik 2 zinplekfilosofie integreren in leefgroepwerkingen

Vaststelling: succesvolle trajecten op een zinplek of in time-out vragen om **interventies in de patronen in een leefgroep**. Als iedereen zich anders 'zet' creëer je nieuwe verhoudingen.

Leerexperiment opzetten in 1 leefgroep (Junitas) met ondersteuning van een procesbegeleider

Met als insteek:

- **In vraag stellen eigen systeem** (i.p.v. enkel focus jongere), kritisch kijken naar hoe we georganiseerd zijn
- **Randvoorwaarden onderzoeken** om leefgroepen meer te organiseren als zinplekken

Planning 2023

7/9
9u30 – 12u30

- **DIW 'themabijeenkomst' met workshops voor breed publiek**

8/11
Namiddag

- **Live netwerkforum – Rondpunt 26 Genk**

8/12
9u – 17u

- **Opgroeien congres**

Vragen, opmerkingen, interesse om aan te sluiten:

Projectcoördinator **Els Steyls**

els.steyls@kinderhuis.net - 0471 09 11 20

Plancoördinator atelierwerking **Benny Maes**

benny.maes@kinderhuis.net - 0490 42 89 80

Afstemmingsregisseur ziplekken **Lien Winderickx**

lien.winderickx@kinderhuis.net - 0490 42 37 35